

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas		Kodas	
Viešasis kalbėjimas			
Dėstytojas / a (-ai)		Padalinys (-iai)	
Koordinuojantis (-i): dr. Teresa Dalecka Kitas / a (-i):		VU Filologijos fakulteto Polonistikos centras	
Studijų pakopa		Dalyko (modulio) tipas	
Pirmoji (BA)		Pasirenkamas	
Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)	
kontaktinė (auditorinė)	3, 5, 7 (rudens) semestras	lietuvių/ lenkų	
Reikalavimai studijuojančiajam			
Išankstiniai reikalavimai:		Gretutiniai reikalavimai (jei yra):	
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85
Dalyko (modulio) tikslas			
Šiuo dalyku siekiama supažindinti su viešuoju kalbėjimu kaip argumentacijos menu; Skatinti būsimąją profesinę ir visuomeninę veiklą grįsti humanizmo vertybėmis, ugdyti analitinį kritinį mąstymą. Ugdyti studentų kaip būsimųjų kultūros tyrėjų kompetenciją: išmokyti analizuoti ir vertinti viešuosius pasisakymus, politikos, reklamos ir vadybos reiškinius. Taip pat ugdomos su tuo susijusios bendrosios kompetencijos: 1. Atsakingumas: gebėjimas nustatyti tikslus, planuoti veiklas ir priimti atsakomybę 4. Problemų sprendimas: gebėjimas spręsti problemas vadovaujantis analitiniu, kritiniu ir kūrybišku mąstymu. 5. Atvirumas pokyčiams: gebėjimas suvokti pokyčių svarbą ir nusiteikimas tobulėti.			
Dalyko (modulio) studijų rezultatai		Studijų metodai	Vertinimo metodai
– gebės analizuoti ir aiškinti viešąsias kalbas, vartodami tinkamą terminiją ir taikydami tinkamus metodus, gebės įžvelgti, perprasti ir kritiškai vertinti kalbos sudėtinės dalis ir argumentacijos eigą; – gebės analizuoti viešąsias kalbas socialiniame kontekste ir priskirti jas viešosios kalbos rūšiai; – gebės rengti viešąsias kalbas, pasirinkdami tinkamą argumentavimo eigą, kalbos priemones, stilių ir kt. priklausomai nuo komunikacinės intencijos ir adresato; – gebės sklandžiai kalbėti viešai ir tinkamai bendrauti su auditorija – gebės atrinkti, palyginti ir kritiškai vertinti informaciją, ieškoti svarių argumentų tezėms paremti ir spręsti apie jų privalumus ir trūkumus; – gebės kelti probleminius klausimus ir aktyviai dalyvauti diskusijoje; – gebės rinkti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių (elektroninių, spausdintinių ir kt.), naudojantis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis, biblioteka ir kt. – gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų (užduotis atlikti laiku); – bus nusiteikę tobulinti akademinės veiklos kokybę: nuolat vertinti ir tobulinti įgytas žinias ir gebėjimus bei siekti naujų		Aktyvaus mokymo metodai (minčių lietus, diskusija). Probleminis dėstymas, (probleminis pokalbis), grupinės diskusijos savarankiškas pasiruošimas seminarams, informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizė, viešų kalbų rengimas, sakymas (nustatytu laiku), analizė ir kritinis aptarimas kolegų bei savo pasirodymų.	Ugdomasis (formuojamasis) vertinimas – vertinamas studento darbas seminaruose (aktyvumas ir kritinis mąstymas); paskaitų ir seminarų lankymas; formuojamasis vertinimas ir įsivertinimas, taikomas seminarų metu. Spontaniškų kalbų sakymas, parengta ir pristatyta trumpoji kalba, parengta ir pristatyta ilgesnė kalba pasirinkta tema (referatas). Žinių patikrinimo testas. Apibendrinamasis vertinimas – egzaminas raštu (uždarojo ir atvirojo tipo klausimai ir užduotys).

– įgis žinių apie retorikos istorinę reikšmę, retorikos mokslo raidą ir vaidmenį įvairiais visuomenės, kultūros, religijos ir švietimo istorijos etapais – įgis žinių apie retorikos teoriją, jos pagrindinius principus ir svarbiausias sąvokas, reikšmingiausių klasikinių retorikos veikalų autorių ir tų veikalų reikšmę mokslo raidai – įgis žinių apie šiuolaikinės retorikos ir viešojo kalbėjimo principus ir reikalavimus bei vaidmenį gyvenime.		
---	--	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratys	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Viešasis kalbėjimas kaip žodžio menas.	1		2				3	6	Kursui parengtų mokslinių tekstų skaitymas
2. Iškalbos meno raidos etapai Lietuvoje ir Vakarų Europoje. Viešasis kalbėjimas šiuolaikiniame gyvenime.	1		2				3	6	Kursui parengtų mokslinių tekstų skaitymas
3. Viešojo kalbėjimo funkcijos: informacinė, estetinė, emocinė.	1		4				5	8	Kursui parengtų mokslinių tekstų skaitymas
4. Retorinė persvaziacija ir jos pagrindiniai komponentai: įtikinimas, įtaiga, skatinimas veikti. Emocijos viešajame kalbėjime.	2		4				6	8	Kursui parengtų mokslinių tekstų skaitymas
5. Žodinė improvizacija. Pagrindiniai viešosios kalbos parametrai, savo ir kitų pasirodymų prieš auditoriją vertinimai, viešojo kalbėjimo baimės valdymas.	4		4				8	10	Kursui parengtų mokslinių tekstų skaitymas Referatas (Pranešimas).
6. Vizualinių priemonių panaudojimas viešajame kalbėjime.	2		2				4	6	Kursui parengtų mokslinių tekstų skaitymas
7. Politika, teisė, prekyba ir reklama – pagrindinės sritis naudojančios viešojo kalbėjimo įgūdžius.	4		10				14	18	Kursui parengtų mokslinių tekstų skaitymas ir analizė.
8. Derybų menas, ginčas, debatai, polemika, diskusija	1		4				5	6	Kursui parengtų mokslinių tekstų skaitymas ir analizė.
9. Pasiruošimas egzaminui								17	Kursui parengtų mokslinių tekstų skaitymas.
Iš viso	16		32				48	85	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			Studentui leidžiama laikyti egzaminą tik tuo atveju, jeigu jis semestro metu atsiskaitė visus numatytus tarpinius atsiskaitymus. Studentui, per semestrą be pateisinamos priežasties praleidusiam daugiau nei 30% paskaitų, pratybų ar seminarų, sesijos metu egzamino laikyti neleidžiama.
Testas (atviri klausimai)	30 %	semestro metu	10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 95-100 proc. užduočių. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 85-94 proc. užduočių. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 75-84 proc. užduočių. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atlikta 65-74 proc. užduočių. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atlikta 55-64 proc. užduočių. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atlikta 51-54 proc. užduočių. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Referatas (pranešimas)	20 %	semestro metu	Vertinama: informacijos paieškos ir sisteminimo gebėjimai.

			Geraai parengtas pranešimas turi atitikti dalyko tikslus, reiškiniai turi būti analizuojami aktualiame kultūros ir viešojo gyvenimo kontekste, turi būti pateiktas patrauklia forma.
Egzaminas raštu	50 %	pabaigus semestrą	10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 95-100 proc. užduočių. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 85-94 proc. užduočių. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 75-84 proc. užduočių. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atlikta 65-74 proc. užduočių. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atlikta 55-64 proc. užduočių. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atlikta 51-54 proc. užduočių. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
K. Szymanek	2001	Sztuka argumentacji. Słownik terminologiczny		Warszawa, PWN
A. Schopenhauer	1996	Sztuka prowadzenia sporów, czyli dialektyka erystyczna		Warszawa, Sernik
M. Korolko	1998	Sztuka retoryki. Przewodnik encyklopedyczny		Warszawa, PWN
R. Koženiuskienė	2001	Retorika. Iškalbos stilistika		Vilnius, Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
Papildoma literatūra				
J. Bielinienė	2000	Iškalbos menas		Vilnius, Vilniaus dailės akademijos leidykla
Aristoteles	2005	Retoryka		Warszawa, PWN
T. Pszczołowski	1997	Umiejętność przekonywania i dyskusji		Gdańsk, GWO

Atnaujinta 2025-03-25

COURSE UNIT (MODULE) DESCRIPTION

Course unit (module) title		Code	
RETORYKA			
Academic staff		Core academic unit(s)	
Coordinating: dr Teresa Dalecka Other:		Centrum Polonistyczne, Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wileńskiego	
Study cycle		Type of the course unit	
Pierwszy cykl (BA)		Do wyboru	
Mode of delivery	Semester or period when it is delivered	Language of instruction	
Stacjonarny tryb studniów	3, 5,7 semestr (jesienny)	Litewski/polski	
Requisites			
Prerequisites:		Co-requisites (if relevant):	
Number of ECTS credits allocated	Student's workload (total)	Contact hours	Individual work
5	133	48	85

Purpose of the course unit		
Celem tego kursu jest wprowadzenie do retoryki jako sztuki argumentacji; Zachęcanie do tego, aby przyszłe działania zawodowe i społeczne opierały się na wartościach humanistycznych i rozwijały analityczne, krytyczne myślenie. Rozwijanie kompetencji studentów jako przyszłych badaczy kultury: nauczanie ich, jak analizować i oceniać dyskurs publiczny, politykę, reklamę i zarządzanie. Rozwijanie powiązanych kompetencji ogólnych: 1. Odpowiedzialność: umiejętność wyznaczania celów, planowania działań i przyjmowania odpowiedzialności. 4. Rozwiązywanie problemów: umiejętność rozwiązywania problemów przy użyciu analitycznego, krytycznego i kreatywnego myślenia. 5. Otwartość na zmiany: umiejętność zrozumienia znaczenia zmian i chęć doskonalenia się.		
Learning outcomes of the course unit	Teaching and learning methods	Assessment methods
- będzie w stanie analizować i interpretować przemówienia publiczne, stosując odpowiednią terminologię i metody, a także będzie w stanie dostrzec, zrozumieć i krytycznie ocenić elementy składowe przemówienia oraz tok argumentacji; - będzie w stanie analizować wystąpienia publiczne w kontekście społecznym i klasyfikować je jako rodzaj wystąpienia publicznego; - będzie w stanie przygotować wystąpienia publiczne, wybierając odpowiedni proces argumentacji, środki językowe, styl itp. w zależności od intencji komunikacyjnej i adresata; - potrafi płynnie wypowiadać się publicznie i odpowiednio komunikować się z publicznością - będzie w stanie wybierać, zestawiać i krytycznie oceniać informacje, znajdować solidne argumenty na poparcie swoich tez oraz oceniać ich mocne i słabe strony; - będzie w stanie podnosić kwestie i aktywnie uczestniczyć w debacie; - będzie w stanie zbierać i organizować informacje z różnych źródeł (elektronicznych, drukowanych itp.), korzystając z nowoczesnych technologii informacyjnych, biblioteki itp. - będzie w stanie planować czas i dotrzymywać terminów (wykonywać zadania na czas); - będzie angażować się w podnoszenie jakości swoich wyników w nauce poprzez ciągłą ocenę i doskonalenie swojej wiedzy i umiejętności oraz dążenie do zdobywania nowych - zdobędzie wiedzę na temat historycznego znaczenia retoryki, rozwoju i roli nauk retorycznych na różnych etapach historii społeczeństwa, kultury, religii i edukacji - zdobędzie wiedzę na temat teorii retoryki, jej podstawowych zasad i kluczowych pojęć, autorów najważniejszych klasycznych dzieł retorycznych i ich znaczenia dla rozwoju nauki - zdobędzie wiedzę na temat zasad i wymogów współczesnej retoryki i wystąpień publicznych oraz ich roli w życiu.	Aktywne metody uczenia się (burza mózgów, dyskusja). Uczenie się w oparciu o problemy (rozmowa problemowa), dyskusje grupowe, samodzielne przygotowywanie się do seminariów, wyszukiwanie informacji, czytanie i analiza literatury, przygotowywanie wystąpień publicznych, wygłaszanie przemówień (na czas), analiza i krytyczna dyskusja na temat wystąpień rówieśników i własnych.	Ocena formatywna – ocena osiągnięć studenta na seminariach (aktywność i krytyczne myślenie); obecność na wykładach i seminariach; ocena formatywna i ewaluacja stosowana na seminariach. Wystąpienia spontaniczne, przygotowanie i prezentacja krótkiego wystąpienia, przygotowanie i prezentacja dłuższego wystąpienia na wybrany temat (referat). Test wiedzy. Ocena podsumowująca – egzamin pisemny (pytania i ćwiczenia zamknięte i otwarte).

Content	Contact hours							Individual work: time and assignments	
	Lectures	Tutorials	Seminars	Workshops	Laboratory work	Internship	Contact hours, total	Individual work	Tasks for individual work
1. Retoryka jako sztuka słowa.	1		2				3	6	Czytanie tekstów naukowych przygotowanych na potrzeby kursu
2. Etapy rozwoju sztuki wymowy na Litwie i w Europie Zachodniej. Retoryka we współczesnym życiu.	1		2				3	6	Czytanie tekstów naukowych przygotowanych na potrzeby kursu
3. Funkcje retoryki: informacyjna, estetyczna, emocjonalna.	1		4				5	8	Czytanie tekstów naukowych

									przygotowanych na potrzeby kursu
4. Perswazja retoryczna i jej główne komponenty: perswazja, przekonywanie, zachęcanie do działania. Emocje w wystąpieniach publicznych.	2		4				6	8	Czytanie tekstów naukowych przygotowanych na potrzeby kursu
5. Improwizacja werbalna. Podstawowe parametry wystąpień publicznych, ocena własnych i cudzych wystąpień przed publicznością, radzenie sobie z lękiem przed wystąpieniami publicznymi.	4		4				8	10	Czytanie tekstów naukowych przygotowanych na potrzeby kursu. Referat (Wystąpienie)
6. Wykorzystanie środków wizualnych w wystąpieniach publicznych.	2		2				4	6	Czytanie tekstów naukowych przygotowanych na potrzeby kursu.
7. Polityka, prawo, marketing i reklama – główne obszary wykorzystania umiejętności retorycznych.	4		10				14	18	Czytanie i analiza tekstów naukowych przygotowanych na potrzeby kursu.
8. Sztuka negocjacji, spór, debata, polemika, dyskusja	1		4				5	6	Czytanie i analiza tekstów naukowych przygotowanych na potrzeby kursu.
9. Przygotowanie do egzaminu								17	Czytanie tekstów naukowych przygotowanych na potrzeby kursu.
Total	16		32				48	85	

Assessment strategy	Weight %	Deadline	Assessment criteria
Ocena łączna:			Student może przystąpić do egzaminu tylko wtedy, gdy zaliczył wszystkie zaplanowane zaliczenia w ciągu semestru. Student, który opuści więcej niż 30% wykładów, ćwiczeń lub seminariów w ciągu semestru bez ważnego powodu, nie zostanie dopuszczony do egzaminu w trakcie sesji.
Test (pytania otwarte)	30%	w trakcie semestru	10 (celujący). Doskonała, wyjątkowa wiedza i umiejętności. 95-100% zadań jest wykonanych poprawnie. 9 (bardzo dobry). Mocna, dobra wiedza i umiejętności. 85-94% zadań wykonanych poprawnie. 8 (dobry). Ponadprzeciętna wiedza i umiejętności. 75-84% zadań wykonanych poprawnie. 7 (dostateczny plus). Przeciętna wiedza i umiejętności, z niewielkimi błędami. 65-74% zadań wykonanych poprawnie. 6 (dostateczny). Wiedza i umiejętności poniżej średniej, występują błędy. 55-64% zadań wykonanych poprawnie. 5 (dostateczny minus). Wiedza i umiejętności spełniają minimalne wymagania. 51-54% zadań wykonanych poprawnie. 4, 3, 2, 1. Nie zostały spełnione minimalne wymagania.
Referat (wystąpienie)	20%	w trakcie semestru	Oceniane są: Umiejętność wyszukiwania i porządkowania informacji. Dobrze opracowane wystąpienie musi odpowiadać celom przedmiotu, zjawiska muszą być analizowane w odpowiednim kontekście kulturowym i publicznym oraz przedstawione w atrakcyjnej formie.
Egzamin pisemny	50%	po zakończeniu semestru	10 (celujący). Doskonała, wyjątkowa wiedza i umiejętności. 95-100% zadań jest wykonanych poprawnie. 9 (bardzo dobry). Mocna, dobra wiedza i umiejętności. 85-94% zadań wykonanych poprawnie. 8 (dobry). Ponadprzeciętna wiedza i umiejętności. 75-84% zadań wykonanych poprawnie. 7 (dostateczny plus). Przeciętna wiedza i umiejętności, z niewielkimi błędami. 65-74% zadań wykonanych poprawnie. 6 (dostateczny). Wiedza i umiejętności poniżej średniej, występują błędy. 55-64% zadań wykonanych poprawnie. 5 (dostateczny minus). Wiedza i umiejętności spełniają minimalne wymagania. 51-54% zadań wykonanych poprawnie. 4, 3, 2, 1. Nie zostały spełnione minimalne wymagania.

Author (-s)	Publishing year	Title	Issue of a periodical or volume of a publication	Publishing house or web link
Required reading				
K. Szymanek	2001	Sztuka argumentacji. Słownik terminologiczny		Warszawa, PWN
A. Schopenhauer	1996	Sztuka prowadzenia sporów, czyli dialektyka erystyczna		Warszawa, Słomka

M. Korolko	1998	Sztuka retoryki. Przewodnik encyklopedyczny		Warszawa, PWN
R. Koženiauskienė	2001	Retorika. Iškalbos stilistika		Vilnius, Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
Recommended reading				
J. Bielinienė	2000	Iškalbos menas		Vilnius, Vilniaus dailės akademijos leidykla
Arystoteles	2005	Retoryka		Warszawa, PWN
T. Pszczołowski	1997	Umiejętność przekonywania i dyskusji		Gdańsk, GWO

Zaktualizowano 25.03.2025 r.